

KRONIKA

NETEKOME PROFESORĖS
AUDRONĖS KAUKIENĖS

Mokytojo dienos išvakarėse Klaipėda ir visa Lietuva, ypač jos mokslo ir kultūros bendruomenė, liūdi profesorės, habilituotos mokslų daktarės, baltistės ir etninės kultūros puoselėtojos **Audronės Kaukienės** (1941 06 23–2017 10 03).

Būsimoji profesorė gimė Kaune, griaudėjant pirmiesiems karo pabūklams. Dar kūdikystėje netekusi mamos, kurį laiką augo Kupiškėje pas močiutę ir niekada savyje neužgesino aukštaitiškos dvasios. Mokyklą lankė Vilniuje, o kalbininkės kelią pradėjo studijuodama lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus universitete, kur apgynė ir daktaro disertaciją. Dirbo mokytoja, paskui dėstytoja Šiaulių pedagoginiame institute. Klaipėdoje ji buvo prie aukštojo mokslo ištakų – įkūrus Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetą, kartu su vyru a. a. Antanu Jakuliu ir keletu šiauliečių kolegų entuziastingai klojo Vakarų Lietuvos lituanistikos ir baltistikos pamatus: dėstė daugybę kalbos disciplinų, vadovavo studentų diplominiams darbams ir kantriai ugdė naująją kalbininkų ir etninės kultūros žinovų kartą.

„Labai daug gavau iš savo mokytojų, tad privalau duoti ir savo mokiniams“; – kalbėjo ji, paklausta apie Mokytojo pašaukimą. Mokslininkės autoritetas ir atsidavimas darbui, gili erudicija, pedagogės talentas ir neišsemiamą asmenybę po dešimtmečio davė vaisių – Klaipėdoje atsirado lituanistikos ir baltistikos mokykla, o didžioji dalis dabartinio Klaipėdos universiteto filologų ir etnologų yra jos mokiniai. Profesorė buvo aktyvi Universiteto kūrėja, Senato narė ir pirmininkė, Baltų kalbotyros ir etno-

logijos katedros įkūrėja, lituanistinių programų steigėja, tuo pat metu publikavo monografijas ir mokslo straipsnius, dalyvavo konferencijose, nepaliaujamai ir kvalifikuotai gynė lietuvių valstybinės kalbos ir baltistikos pozicijas.

Klaipėdos krašto senbuviai ir Mažosios Lietuvos kultūros mylėtojai dėkingi jai už ypatingą dėmesį ir pastangas, puoselėjant šio krašto kultūrinį ir kalbinį palikimą, o Liuteronų bažnyčia – už indėlį įkuriant Evangeliškosios teologijos centrą, kuris padėjo Bažnyčiai pasipildyti jaunais dvasininkais. Liaudies kultūros mylėtojai itin vertina Audronės Kaukienės veiklą etninės kultūros srityje. Jos 1971 m. įkurtas ir daugelį metų vadovautas universiteto folkloro ansamblis „Vorusnė“ yra neatsiejama Lietuvos folklorinio judėjimo dalis. Sunku pervertinti „Vorusnės“ vaidmenį ir įtaką tų laikų jaunimo protams ir širdims. Drąsiai galima tvirtinti, kad Audronės Kaukienės talentas ir autoritetas išugdė ne vieną sąjūdininką ir etninės kultūros puoselėtoją, jos užduota kryptimi keliavo ne vienas šios srities mokslininkas. Ji pati nieko nedarė atmetinai, reikli buvo ir savo mokiniams.

Išėjusi pensijon sunkiai išgyveno dėl vykstančių kritinių pokyčių Lietuvos moksle, ypač dėl seniausios indoeuropiečių kalbos tyrinėjimų nuosmukio, dėl nepelnytos skriaudos Klaipėdos universitetui ir visam Vakarų Lietuvos kraštui. Bet kartu mokėjo džiaugtis gyvenimu, turėjo puikų humoro jausmą, vertino nuoširdžius ir dorus žmonės, nepaisant jų užimamų pareigų, ji galėjo prakalbinti ir pravirkdyti kaimo močiutę, pažaisti su vaikais ir užtraukti aukštaitišką dainą. Buvo puiki trijų vaikų mama ir būrelio anūkų močiutė... Sunku rašyti „buvo“, nes Audronė Kaukienė yra ir liks Lietuvos mokslo šviesulys, Inteligentė ir Mokytoja.

Prof. dr. Dalia Kiseliūnaitė